Lieta Nr.C30478218
Nr.CA-0673-21/17
ECLI:LV:RAT:2021:0208.C30478218.14.S

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021.gada 8.februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Gunta Freimane,
tiesnesis Uldis Danga,
tiesnese Santa Sondare,
izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „Citadele banka" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību un AS „Citadele banka" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 29.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] AS „Citadele banka" Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2018.gada 22.februārī cēla prasību, vēlāk to papildinot, pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[1.1] Starp AS „Parex banka" un atbildētāju 2005.gada 25.oktobrī noslēgts līgums, saskaņā ar kuru banka atbildētājai izsniedza *American Express Gold* kredītkarti, atvēra tai piesaistītu konts ar kredītlimitu 2000 Ls. Saskaņā ar AS „Parex banka" 2006.gada 8.augusta vēstuli, banka atbildētājai piešķirto kredītlimitu palielināja līdz 3000 Ls.

Pamatojoties uz atbildētājas 2007.gada 30.novembra iesniegumu, AS „Parex banka" *American Express Gold* kredītkarti izsniedza /pers. C/ un piesaistīja to kontam, kas atvērts atbildētājas *American Express Gold* kredītkartei.

Pamatojoties uz atbildētājas 2008.gada 13.jūnijā saņemto anketu kredītlimita palielināšanai, AS „Parex banka" atbildētājai piešķirto kredītlimitu palielināja līdz 4000 Ls.

Prasītāja 2012.gada 20.decembrī atbildētājai piešķirto kredītlimitu atcēla, nobloķēja kontu un slēdza abas kredītkartes.

[1.2] Starp AS „Parex banka" un atbildētāju 2008.gada 16.jūlijā noslēgts līgums, saskaņā ar kuru banka atbildētājai izsniedza *American Express Gold* kredītkarti, kurai piesaistīja kontu ar atbildētājai piešķirto kredītlimitu 3000 EUR.

Prasītāja 2012.gada 20.decembrī atbildētājai piešķirto kredītlimitu atcēla, kā arī nobloķēja kontu un slēdza kredītkarti.

[1.3] Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai galveno parādu 8687,19 EUR, komisijas maksu 116,86 EUR, kredīta procentus 860,66 EUR, paaugstinātos kredīta procentus 2093,72 EUR, likumiskos procentus 1095,87 EUR, tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no neatmaksātās parāda summas.

[1.4] Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 1587., 1651., 1753., 1756.pantu, 1759.panta 1. punktu, 1764., 1765., 1943., 1946.pantu.

[2] Par prasības pieteikumu saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst šādu iemeslu dēļ.

[2.1] Prasītāja ir rīkojusies negodprātīgi un pretēji labiem tikumiem, jo līguma, saskaņā ar kuru atbildētājai piešķirts kredītlimits, noteikumi sastādīti sīkā drukā, līgumu puses neapsprieda, kā arī prasītāja atbildētājai neizskaidroja bankas pakalpojumu cenrādi un tarifus kredītkartes noformēšanai.

Tāpat prasītāja atbildētāju ietekmēja psiholoģiski, jo uzstājīgi pa telefonu piedāvāja noslēgt līgumu, saskaņā ar kuru atbildētājai izsniegs kredītkarti, nodrošinot pieeju konkrētam kredītlimitam.

[2.2] Līgumā iekļautie noteikumi ir tipveida, neapspriesti un sastādīti tā, lai atbildētājai nebūtu tiesību, bet tikai pienākumi, kā arī tipveida noteikumos ietverts punkts par to, ka klients ar cenrādi var iepazīties bankas telpās vai arī internetā.

[2.3] Prasītāja no atbildētājas saņemtos naudas līdzekļus nav novirzījusi pamatsummas dzēšanai, bet gan blakus prasījumu dzēšanai.

[3] Par atbildētājas paskaidrojumiem saņemta prasītājas pārstāvja atsauksme, kurā norādīts, ka atbildētāja ar parakstu apliecināja, ka ir iepazinusies ar kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumiem, kā arī ar pakalpojuma cenrādi, pilnībā tiem piekrīt un apņēmās tos ievērot, līdz ar to tie atbildētājai ir saistoši.

Atbildētāja lietā nav iesniegusi pierādījumus par to, ka līguma noteikumi nav apspriesti. Tāpat atbildētājai ir maģistra grāds tiesību zinātnēs, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka viņa ir vidusmēra patērētājs, kurš ir vidēji informēts par savām tiesībām un pienākumiem.

Atbildētāja aktīvi lietoja viņai piešķirto kredītlimitu, kā arī atbildētāja nav apstrīdējusi līguma kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumus.

[4] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 29.marta spriedumu prasība apmierināta daļēji. Tiesa nosprieda piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai pamatparādu 8687,19 EUR, likumiskos procentus 1095,57 EUR par laiku no 2013.gada 4.janvāra līdz 2019.gada 27.februārim un tiesas izdevumus 608,60 EUR, kopā 10 391,36 EUR; atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātā pamatparāda; noraidīt prasību daļā par komisijas maksas 116,86 EUR, kredīta procentu 860,66 EUR, paaugstināto kredīta procentu 2093,72 EUR un likumisko nokavējuma procentu 0,30 EUR piedziņu.

Spriedums pamatots ar tālāk norādītajiem motīviem.

[4.1] AS „Parex banka", pamatojoties uz atbildētājas 2005.gada 25.oktobra iesniegumu maksājumu kartes saņemšanai un konta atvēršanai, atbildētājai izsniedza *American Express Gold* kredītkarti, atverot tai piesaistītu kontu Nr./konta numurs/, kā arī piešķīra kredītlimitu 2000 Ls, kas 2006.gada 8.augustā palielināts līdz 3000 Ls, 2008.gada 13.jūnijā palielināts līdz 4000 Ls.

Pamatojoties uz atbildētājas 2007.gada 30.novembra iesniegumu, banka /pers. C/ izsniedza papildkarti.

AS „Parex banka", pamatojoties uz atbildētājas 2008.gada 16.jūlija iesniegumu maksājumu kartes saņemšanai un konta atvēršanai, atbildētājai izsniedza *American Express Gold* kredītkarti, atverot tai piesaistītu kontu Nr./konta numurs/, kā arī piešķirot kredītlimitu 3000 EUR.

Prasītāja 2012.gada 20.decembrī atbildētājai paziņoja par piešķirto kredītlimitu atcelšanu un atbildētājai vairākkārt atgādināja par nepieciešamību nokārtot savas saistības.

Starp pusēm nav strīda par to, ka pēc piešķirto kredītlimitu atcelšanas atbildētāja veica maksājumus kopsummā 2114,78 EUR, kurus prasītāja novirzīja likumisko nokavējuma procentu dzēšanai.

Atbildētāja atzina, ka piešķirtos kredītlimitus izmantoja, lai gan viņai tie nebija nepieciešami, viņa tos uzņēmusies tikai prasītājas uzmācīgas rīcības rezultātā.

[4.2] Pušu starpā pastāv strīds par to, vai kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumi ir taisnīgi; vai šie noteikumi un cenrādis starp pusēm tika apspriesti brīdī, kad atbildētāja parakstīja iesniegumu maksājumu kartes saņemšanai un konta atvēršanai; vai prasītājas vienpusēji noteiktā procentu un paaugstināto procentu likme ir taisnīga.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne vēlāk radušās izpildījuma grūtības nedod vienai no pusēm tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta pirmās daļas noteikumiem puses savas tiesības realizē sacīkstes formā. Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, ar kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Lai gan civilprocess pamatā balstās uz sacīkstes principu, tomēr no tā pastāv izņēmumi.

[4.3] Viens no šādiem izņēmumiem ir judikatūrā nostiprinātā atziņa par tiesas pienākumu ex officio pārbaudīt iespējamo patērētāju tiesību pārkāpumu *(sk. Augstākās tiesas 2015.gada 11.septembra sprieduma lietā Nr.SKC-175/2015 8.punktu; Patērētāju tiesību aizsardzība. Civillietu departamenta prakses apkopojums. 2017.gada oktobris).*

No Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta 11.daļas izriet, ka līguma noteikumu taisnīgums tiesai jāvērtē pēc savas ierosmes *(sk. Augstākās tiesas 2016.gada 15.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-383/2016 12.punktu; 2016.gada 3.marta sprieduma lietā Nr.SKC-94/2016 8.2.punktu; 2015.gada 30.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-241/2015 6.punktu; 2015.gada 16.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-200/2015 7.4.punktu; 2015.gada 30.septembra sprieduma lietā Nr.SKC-220/2015 8.2.punktu; 2015.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKC-18/2015 7.2.punktu; 2014.gada 28.februāra sprieduma lietā Nr.SKC-80/2014 8.2.punktu; Patērētāju tiesību aizsardzība. Civillietu departamenta prakses apkopojums. 2017.gada oktobris).*

Vēl jo vairāk, tiesai ir pienākums izvērtēt strīda puses, kas atzīstama par patērētāju, apsvērumu pamatotību, ja tā atsaucas uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normu pārkāpumiem *(sk. Augstākās tiesas 2016.gada 28.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-308/2016 8.punktu; Patērētāju tiesību aizsardzība. Civillietu departamenta prakses apkopojums. 2017.gada oktobris).*

Tiesa atzina, ka *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumi ir nesalasāmi bez speciālām palielināšanas ierīcēm, ko netieši atzinusi arī prasītāja, lietā iesniedzot šo noteikumu izdruku ar salasāma izmēra burtiem. Līdz ar to tiesa atzina, ka šie noteikumi neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrajai daļai.

To, ka šādā veidā noformēti līguma noteikumi neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrajai daļai atzīts arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 16.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-144/2015, kurā vērtēti *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumi.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajā daļā noteikts, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja tas sastādīts iepriekš un līdz ar to patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā noteikuma saturu; īpaši tas attiecas uz iepriekš sagatavotiem tipveida līgumiem.

Tādējādi tiesa uzskatīja, ka ir pamats atzīt, ka starp pusēm *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumi nav apspriesti, jo tie ir tipveida, sastādīti iepriekš, kā arī nav salasāmi bez speciālām palielināšanas ierīcēm.

Konstatējot starp profesionāli un patērētāju noslēgta līguma noteikuma (noteikumu) negodīgumu, tiesa attiecīgo līguma noteikumu nepiemēro vispār *(sk. Augstākās tiesas 2016.gada 15.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-383/2016 12.punktu; 2016.gada 3.marta sprieduma lietā Nr.SKC-94/2016 8.5.punktu; 2015.gada 16.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-200/2015 7.4.punktu; 2015.gada 30.septembra sprieduma lietā Nr.SKC-220/2015 8.2.punktu; 2015.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKC-18/2015 7.2.punktu)*, nevis vērtē, kāds būtu līgumsaistību taisnīgāks noregulējums *(sk. Augstākās tiesas 2015.gada 21.oktobra sprieduma lietā Nr.SKC-206/2015 10.punktu)*, izņemot, ja pret līguma noteikuma nepiemērošanu iebilst patērētājs *(sk. Augstākās tiesas 2015.gada 17.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-240/2015 11.punktu; Patērētāju tiesību aizsardzība. Civillietu departamenta prakses apkopojums. 2017.gada oktobris).*

Līdz ar to tiesa atzina, ka prasība daļā par komisijas maksas 116,86 EUR, kredīta procentu 860,66 EUR un paaugstināto procentu 2093,72 EUR piedziņu noraidāma, jo minēto maksājumu pamats un kārtība atrunāta noteikumos, kurus tiesa atzina par netaisnīgiem un starp pusēm neapspriestiem.

[4.4] Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tās pašas šķiras un labuma lietās, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Netaisnīguma izvērtējumam nav pakļaujamas skaidri un saprotami formulētas līguma būtiskās sastāvdaļas, kuras parasti tiek apspriestas, piemēram, par piešķirtā kredīta summas apmēru *(sk. Augstākās tiesas 2016.gada 30.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-459/2016 14.punktu; Patērētāju tiesību aizsardzība. Civillietu departamenta prakses apkopojums. 2017.gada oktobris).*

No lietas materiāliem un atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka atbildētāja bankas piešķirto kredītlimitu izmantoja, lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka kredītkartes lietošanas laikā atbildētāja cēlusi iebildumus pret kredītlimita paaugstināšanu.

Iebildumus pret veidu, kādā prasītāja piedāvāja kredītlimita paaugstināšanu, atbildētāja cēla tikai pēc prasības par parāda piedziņu celšanas. Līdz ar to tiesa uzskatīja, ka prasītāja, atbildētājai piešķirot kredītlimitu un vēlāk to paaugstinot, nav pārkāpusi atbildētājas kā patērētājas tiesības.

Atbildētāja iebildumos apšaubīja galvenā parāda 8687,19 EUR apmēru, bet konkrētus un pamatotus aprēķinus par to, kā izpaužas prasītājas sastādītā aprēķina nepareizība, tiesai neiesniedza.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka no atbildētājas par labu prasītājai piedzenams galvenais parāds – izmantotais kredītlimits 8687,19 EUR, saskaņā ar prasītājas aprēķiniem, kurus tiesai nebija pamata apšaubīt.

[4.5] Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, [..]; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Civillikuma 1765.pantā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Tiesa atzina, ka prasītāja pamatoti aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus par samaksas nokavējumu par laika posmu no 2013.gada 4.janvāra līdz 2019.gada 27.februārim, jo atbildētāja pieļāvusi izlietotā kredītlimita samaksas nokavējumu, t.i., atbildētāja no 2013.gada 4.janvāra līdz 2019.gada 27.februārim pieļāvusi kavējumu 2245 dienas.

Atbildētājas neatmaksātā kredītlimita, no kura aprēķināmi likumiskie nokavējuma procenti, summa ir 8687,19 EUR, līdz ar to likumiskie procenti ir 521,23 EUR gadā, bet dienā - 1,43 EUR. Tātad par 2245 kavētām dienām atbildētājai ir pienākums prasītājai maksāt likumiskos nokavējuma procentus 3210,35 EUR.

Civillikuma 1843.pantā noteikts, ja kāds samaksā tikai daļu no sava parāda, tad viņa maksājumu vispirms ieskaita vēl nenomaksātos procentos, pēc tam kapitāla dzēšanai un tikai pēc tam līgumsoda dzēšanai, ja vien kreditors nav bijis ar mieru pieņemt maksājumu tieši tikai uz kapitāla rēķinu un par to kvitējis. Citāda vienošanās par līgumsoda dzēšanas kārtību nav spēkā.

Lietā noskaidrots, ka atbildētāja pēc kredītlimita atcelšanas veica maksājumus savu saistību dzēšanai par kopējo summu 2114,78 EUR un prasītāja šos naudas līdzekļus ieskaitīja likumisko procentu dzēšanai, kas atbilst Civillikuma 1843.pantā noteiktajai kārtībai un ir pamatota.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami likumiskie nokavējuma procenti 1095,57 EUR (3210,35 EUR - 2114,78 EUR), bet prasība daļā par likumisko nokavējuma procentu 0,30 EUR piedziņu noraidāma.

[4.6] Prasītāja ir samaksājusi valsts nodevu 685,99 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētājas par labu prasītājai piedzīta valsts nodeva 605,40 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai atzītas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos procentus no neatmaksātā pamatparāda.

[5] Par šo spriedumu atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 29.marta spriedumu pārsūdz pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Tiesa nav piemērojusi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrās daļas noteikumus attiecībā uz prasītājas veikto aprēķinu un prettiesiskajiem naudas ieturējumiem kartes darbības laikā saistībā ar kredīta procentiem, paaugstinātajiem (nokavējuma) kredīta procentiem, līgumsodu un dažādām komisijas maksām.

Atzīstot, ka pušu starpā noslēgto līgumu noteikumi ir savstarpēji neapspriesti, bija jāmainās nesamaksātā pamatparāda apmēram, kas ietekmētu piedzenamo likumisko procentu summu un tiesāšanās izdevumu apmēru.

[5.2] Prasītāja pēc kartes darbības slēgšanas atbildētājas samaksātos naudas līdzekļus 2114,78 EUR prettiesiski novirzīja komisijas maksas, kredīta procentu, nokavējuma procentu un līgumsoda dzēšanai.

[5.3] Prasītāja pieļāva agresīvu komercpraksi, t.i., regulāri zvanīja atbildētājai un piedāvāja *American Express* kredītkarti, tāpēc tiesai pušu noslēgtajos līgumos bija pamats konstatēt atbildētājas gribas defektu.

[5.4] Tiesa nepamatoti noraidīja atbildētājas lūgumu par pienākuma uzlikšanu prasītājai iesniegt pārrēķinu no kartes izsniegšanas dienas, lai gan atbildētājai prasītājas veiktais aprēķins nebija saprotams.

[5.5] Tā kā atbildētāja par abām *American Expres* kredītkartēm kā kredīta procentus, paaugstinātos (nokavējuma) procentus un līgumsodu ir pārmaksājusi 5043,11 EUR un tiesa atzina, ka līguma noteikumi ir netaisnīgi, tad prasītājai nebija tiesības aprēķināt līgumsodu, paaugstinātos nokavējuma procentus un kredīta procentus.

Atbildētāja lietā iesniedza aprēķinu, tāpēc nepamatots ir tiesas secinājums, ka atbildētāja nav iesniegusi konkrētu un pamatotu aprēķinu.

[5.6] Tiesa nav ņēmusi vērā Eiropas Savienības tiesu praksi, kas attiecas uz banku „komisijas maksas" prettiesiskumu.

[5.7] Prasītāja nepamatoti atsaukusies uz Civillikuma 1651.pantu, jo atbildētāja nokavējumu nav pieļāvusi.

[5.8] Prasītāja laikā, kad atbildētājai bija lauzta roka un viņu atzina par cietušo ceļu satiksmes negadījumā, t.i., atradās nepārvaramas varas *force majeure* apstākļos nepiemēroja maksājumu atvieglojumus, kā arī nepiešķīra kredīta brīvdienas.

[6] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 29.marta spriedumu prasītājas pārstāvis iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts, ka spriedumu pārsūdz prasības noraidītajā daļā un lūgts spriedumu šajā daļā atcelt.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[6.1] Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja līgumus parakstīja, kā arī apliecināja, ka ir iepazinusies ar kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumiem, tādējādi atbilstoši Civillikuma 1431.pantam ir pamats uzskatīt, ka atbildētāja piekrita visiem līguma noteikumiem.

[6.2] Atbildētāja bija tiesīga izvēlēties, vai izmantot prasītājas piedāvātos pakalpojumus un slēgt attiecīgos līgumus, līdz ar to nav konstatējami atbildētājas gribas defekti līgumu noslēgšanā. Tādējādi atbildētājai ir saistoši pušu noslēgto līgumu noteikumi.

Turklāt Augstākās tiesas Senāta 2005.gada 5.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-607 norādīts, ka rīcībspējīgai personai, darījumu vispār neizlasot, to nevar traktēt kā nepareizu īstenībai neatbilstošu priekšstatu par darījuma priekšnoteikumiem vai informācijas trūkumu.

Tiesai bija jāvērtē arī līgumu, t.i., iesniegumu maksājumu kartes saņemšanai un konta atvēršanai un *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumu, saturs.

[6.3] *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumos ir norāde uz līgumiskiem procentiem jeb „kredīta procentiem" un „paaugstinātiem kredīta procentiem", kuru samaksai atbildētāja piekrita, parakstot abus līgumus.

Paaugstinātie kredīta procenti tiek aprēķināti tikai gadījumos, ja saistību izpilde nav pienācīga vai par saistību izpildes pārkāpumu, līdz ar to tieši no atbildētājas darbības/bezdarbības bija atkarīgs, vai viņai būs pienākums maksāt paaugstinātos kredīta procentus.

Turklāt laika posmā no 2005.gada oktobra līdz 2012.gada decembrim un laikā posmā no 2008.gada 16.jūlija līdz 2012.gada decembrim atbildētāja veica līgumisko procentu samaksu par izlietoto kredītlimitu, taču iebildumus pret šādu procentu aprēķināšanu necēla.

[6.4] Prasītājas aprēķināto procentu apmērs nav nesamērīgs un netaisnīgs attiecībā pret atbildētāju kā patērētāju, jo kredīta procentu apmērs noteikts, ņemot vērā apstākli, ka atbildētājai piešķirtais kredītlimits nav nodrošināts.

[6.5] Līguma *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumos ir ietverts nosacījums par atbildētājas pienākumu veikt arī

komisijas maksas samaksu, ko ietur no atbildētājas kontiem atbilstoši pakalpojumu cenrādim. Atbildētāja, parakstot līgumus, apliecināja, ka ar pakalpojumu cenrādi ir iepazinusies un apņemas to ievērot.

Tā kā atbildētāja līguma noteikumiem piekrita un iebildumus par cenrādī noteikto komisiju apmēru nav cēlusi, tad viņai noslēgtie līgumi ir jāpilda.

[6.6] Prasītāja piekrīt, ka atbildētāja uzskatāma par patērētāju, taču viņai pirms līguma parakstīšanas bija nodrošināta iespēja iepazīties ar līguma tekstu, savukārt līguma noslēgšana bija atbildētājas brīvas gribas izpausme.

Tiesa nepamatoti atzina, ka atbildētāja nespēja izlasīt un saprast līguma noteikumus, turklāt atbildētājai ir maģistra grāds tiesību zinātnēs, kas ļauj neapšaubīt viņas spējas izlasīt un saprast parakstāmā dokumenta saturu un tā sekas.

[6.7] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta $2.^1$ daļa nosaka, ka par labu patērētājam tiek tulkoti neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi, taču tiesa abas pazīmes nav konstatējusi. Turklāt Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumi Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" *(redakcijā, kas bija spēkā 2007.gadā)* nenoteica burtu lielums, kāds obligāti izmantojams dokumentos.

Tādējādi nepamatots ir tiesas secinājums, ka kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumi nav izlasāmi smalkās drukas dēļ, jo minēto noteikumu drukāto burtu lielums ļauj izlasīt tekstu, savukārt smalkā druka tekstu obligāti nepadara par slikti saredzamu, nesaprotamu vai juceklīgu.

[7] Par prasītājas apelācijas sūdzību saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota, jo tiesa pareizi konstatēja, ka mikroskopiskas drukas noteikumi uzskatāmi par patērētāja tiesības pārkāpjošiem un nesaprotamiem līguma noteikumiem.

[8] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 4.decembra spriedumu prasība apmierināta pilnīgi. Tiesa nosprieda piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai galveno parādu 8687,19 EUR, komisijas maksu 116,83 EUR, kredīta procentus 550,07 EUR par laiku no 2012.gada 10.jūlija līdz 31.decembrim, kredīta procentus 310,59 EUR par laiku no 2012.gada 14.jūlija līdz 31.decembrim, paaugstinātos kredīta procentus 2093,72 EUR par laiku no 2012.gada 1.augusta līdz 31.decembrim, likumiskos procentus 1455,45 EUR par laiku no 2013.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 4.novembrim, kopā 13 213,85 EUR; noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no pamatparāda 8687,19 EUR; piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai valsts nodevu 1046,72 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, piedzīt no atbildētājas valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,68 EUR.

Par minēto spriedumu atbildētāja /pers. A/ iesniedza kasācijas sūdzību.

[9] Ar Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 16.aprīļa rīcības sēdes lēmumu ierosināta kasācijas tiesvedība sakarā ar atbildētājas kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 4.decembra spriedumu daļā par komisijas maksas 116,83 EUR, kredīta procentu 550,07 EUR par laiku no 2012.gada 10.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, kredīta procentu 310,59 EUR par laiku no 2012.gada 14.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, paaugstināto kredīta procentu 2093,72 EUR par laiku no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim un tiesāšanās izdevumu piedziņu. Atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar atbildētājas kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 4.decembra spriedumu pārējā daļā.

Ar Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 15.decembra spriedumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 4.decembra spriedums atcelts daļā par komisijas maksas 116,83 EUR, procentu 550,07 EUR par laiku no 2012.gada 10.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, procentu 310,59 EUR par laiku no 2012.gada 14.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, paaugstināto procentu 2093,72 EUR par laiku no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim un tiesāšanās izdevumu piedziņu un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[10] Pamatojoties uz Ministru kabineta 2020.gada 9.jūnija noteikumiem Nr.360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" un Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, lieta izskatīta rakstveida procesā.

Lietas dalībnieki par lietas izskatīšanu rakstveida procesā informēti, 2021.gada 6.janvārī nosūtot paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un nosakot termiņu līdz 2021.gada 25.janvārim procesuālu lūgumu un paskaidrojumu iesniegšanai *(lietas 4.sēj., 158.lp.)*.

[11] Rīgas apgabaltiesā saņemti prasītājas pārstāvja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētāja neatbilst vidusmēra patērētāja statusam, jo viņai ir maģistra grāds tiesību zinātnēs, līdz ar to nevar apšaubīt atbildētājas spēju izlasīt un saprast parakstāmos dokumentus un to saturu.

Atbildētāja prasītājas iesniegtos aprēķinus apstrīd nepamatoti, jo atbildētāja lietā nav iesniegusi pierādījumus par to, ka prasītājas sastādītie aprēķini ir nederīgi un prettiesiski.

[12] Rīgas apgabaltiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka līgums bija sastādīts kā tipveida līgums un bankas darbinieks iedeva to atbildētājai parakstīt, savukārt ar *American Express Gold* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumiem viņa iepazīties nevarēja, jo šie noteikumi bija mikroskopiskā drukā.

Nepamatots ir prasītājas arguments, ka atbildētājas kā juridiskās profesijas pārstāves tiesības kā patērētājai būtu ierobežojamas, jo nav pieļaujama patērētāja šķirošana pēc konkrētas profesijas.

Tiesā saņemts atbildētājas lūgums par prejudiciāla jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai par bankas „komisijas maksu" likumību un tiesiskumu, ievērojot Vācijas Augstākās tiesas lēmumu par labu patērētājam, kurā lūgts konstatēt, ka prasītājas rīcībā konstatējama komisijas maksas nelikumīga un prettiesiska iekasēšana saistībā ar izsniegtās *American Express* kartes izmantošanu.

Motīvu daļa

[13] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā par komisijas maksas, procentu un paaugstināto procentu piedziņu noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda faktus, kas konstatēti pirmās instances tiesā, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

[13.1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 4.decembra spriedumu prasība apmierināta pilnīgi un no atbildētājas par labu prasītājai piedzīts galvenais parāds 8687,19 EUR, komisijas maksa 116,83 EUR, kredīta procenti 550,07 EUR par laiku no 2012.gada 10.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, kredīta procenti 310,59 EUR par laiku no 2012.gada 14.jūlija līdz 31.decembrim, paaugstinātie kredīta procenti 2093,72 EUR par laiku no 2012.gada 1.augusta līdz 31.decembrim, likumiskie procenti 1455,45 EUR par laiku no 2013.gada 1.janvāra līdz 2019.gada

4.novembrim un tiesas izdevumi 1049,92 EUR, prasītājai noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda 8687,19 EUR, kā arī no atbildētājas valsts ienākumos piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,68 EUR.

Ar Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 15.decembra spriedumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 4.decembra spriedums atcelts daļā par komisijas maksas 116,83 EUR, procentu 550,07 EUR par laiku no 2012.gada 10.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, procentu 310,59 EUR par laiku no 2012.gada 14.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, paaugstināto procentu 2093,72 EUR par laiku no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim un tiesāšanās izdevumu piedziņu un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Tādējādi Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019.gada 4.decembra spriedums daļā, ar kuru apmierināta prasība par pamatparāda 8687,19 EUR un likumisko procentu 1455,45 EUR par laika posmu no 2013.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 4.novembrim piedziņu un prasītājai noteiktas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda 8687,19 EUR par laiku līdz sprieduma izpildei, ir stājies spēkā, līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija lietu skata tikai prasības daļā par komisijas maksas 116,83 EUR, procentu 550,07 EUR par laika posmu no 2012.gada 10.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, procentu 310,59 EUR par laika posmu no 2012.gada 14.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, paaugstināto procentu 2093,72 EUR par laika posmu no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim un tiesas izdevumu piedziņu.

[13.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus un devusi tiem pareizu juridisko novērtējumu, kā arī objektīvi novērtējusi lietas dalībnieku paskaidrojumus un pierādījumus, līdz ar to ir pamats atzīt, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums, kas attiecas uz prasību daļā par komisijas maksas, procentu un paaugstināto procentu piedziņu, ir pareizs un pilnībā pietiekams.

Tā kā nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu, tad Civillietu tiesas kolēģija, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma minētajā daļā argumentācijai un neatkārto tajā norādītos motīvus.

[14] Izvērtējusi prasītājas apelācijas sūdzības un atbildētājas apelācijas sūdzības argumentus, kas attiecas uz prasību daļā par komisijas maksas, procentu un paaugstināto procentu piedziņu, papildus pirmās instances tiesas spriedumā jau norādītajam, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tie ir daļēji pamatoti šādu iemeslu dēļ.

[14.1] Judikatūrā norādīts, ka apelācijas instances tiesai, izskatot lietu no jauna pēc tās sprieduma atcelšanas kasācijas kārtībā, līdztekus Civilprocesa likuma 426.pantā noteiktajam ir saistoši arī kasācijas instances tiesas norādījumi: 1) likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāts tiesai, kas izskata šo lietu no jauna (*Civilprocesa likuma 476.panta pirmā daļa*); 2) lieta jāizspriež tikai tādā tvērumā un uz to faktisko lietas apstākļu pamata, no kuriem Senāts, ievērojot lietas izskatīšanas robežas kasācijas instancē (*Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa*), bija vadījies savā pirmajā spriedumā un kuras robežas Senāts arī noteicis attiecīgai zemākai instancei lietu izspriest no jauna *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2014.gada 16.maija sprieduma lietā Nr.SKC-62/2014 9.1.punktu; 2020.gada 11.maija sprieduma lietā Nr.SKC-179/2020 11.punktu)*.

Tā kā apelācijas instances tiesa lietu skata atkārtoti, tad strīds starp pusēm izšķirams, ievērojot Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 15.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-0693/2020 konstatēto un dotos norādījumus.

Konkrētajā gadījumā Civillietu tiesas kolēģija pārbauda un vērtē tikai tos pušu apelācijas sūdzības argumentus, kas attiecas uz prasību daļā par komisijas maksas, procentu un paaugstināto procentu piedziņu.

[14.2] Lietā nav strīda par to, ka prasītāja, pamatojoties uz atbildētājas 2005.gada 25.oktobra iesniegumu maksājumu kartes saņemšanai un konta atvēršanai, atbildētājai izsniedza *American Express Gold* kredītkarti, atverot šai kartei piesaistītu kontu Nr./konta numurs/ un piešķirot kredītlimitu 2000 Ls, kas 2006.gada 8.augustā tika palielināts līdz 3000 Ls un 2008.gada 13.jūnijā palielināts līdz 4000 Ls.

Prasītāja, pamatojoties uz atbildētājas 2007.gada 30.novembra iesniegumu, izsniedza papildkarti /pers. C/.

Prasītāja, pamatojoties uz atbildētājas 2008.gada 16.jūlija iesniegumu maksājumu kartes saņemšanai un konta atvēršanai, atbildētājai izsniedza *American Express Gold* kredītkarti, atverot kartei piesaistītu kontu Nr./konta numurs/ un piešķirot kredītlimitu 3000 EUR.

Prasītāja 2012.gada 20.decembrī atbildētājai paziņoja par viņai piešķirto kredītlimitu atcelšanu.

Tāpat starp pusēm nepastāv strīds par to, ka konkrētajās tiesiskajās attiecībās atbildētāja uzskatāma par patērētāju, savukārt prasītāja – par pakalpojuma sniedzēju, līdz ar to tiesai, izskatot lietu, ir saistošas patērētāju tiesību aizsardzības reglamentējošās tiesību normas, tajā skaitā Patērētāju tiesību aizsardzības likums.

[14.3] Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmito daļu tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Tādējādi likums noteic tiesai pienākumu izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, tiesai jāvērtē ar patērētāju noslēgto līgumu noteikumu atbilstība Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2015.gada 20.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-19/2015; 2017.gada 31.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-99/2017; 2017.gada 30.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-313/2017).*

Pirmās instances tiesas spriedumā konstatēts, ka atbildētājas iesnieguma par pieteikšanos *American Express Gold* maksājumu kartei otrajā pusē nodrukāti norēķinu konta atvēršanas un apkalpošanas noteikumi, kā arī *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumi *(lietas 1.sēj., 14.-15.lp.),* ar kuriem atbildētāja, aizpildot minētā iesnieguma veidlapu, iepazīstināta tādā drukāto burtu izmērā, kāds nodrukāts uz šīs veidlapas, t.i., sīkā drukā, kas nav salasāmi bez speciālas palielināšanas ierīces. *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumus uz 12 lapām, kas izdrukāti jau lielākā burtu izmērā *(lietas 1.sēj., 16.-27.lp.),* prasītāja iesniedza tikai kopā ar prasības pieteikumu, ceļot pret atbildētāju prasību par parāda piedziņu.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta otro daļu *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2008.gada 22.jūlijam)* līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā. Neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam. Minētā likuma 6.panta norma *(redakcijā, kas spēkā no 2008.gada 23.jūlija*) tika izdalīta, 6.pantā iekļaujot otro daļu *(līguma noteikumi formulējami vienkāršā un saprotamā valodā)* un 2.[1] daļu *(neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam)*.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 3.punktā noteikts, ka patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav nodrošināta iespēja saņemt vispusīgu un pilnīgu informāciju par preci vai pakalpojumu vai preces vai pakalpojuma cenu.

Tādējādi gadījumā, ja rodas šaubas par kāda līguma noteikuma nozīmi, priekšroka dodama interpretācijai, kas ir vislabvēlīgākā patērētājam, t.i., līguma noteikumi, kas nav formulēti vienkāršā un saprotamā valodā tulkojami par labu patērētājam. Turklāt, lai konstatētu atbildētājas kā patērētājas tiesību aizskārumu, jākonstatē, vai viņai bija reāla iespēja iepazīties ar līguma noteikumiem, kā arī paust savu attieksmi, ņemot vērā līguma noteikumu drukas izmēru, kas atbildētājai bija pieejami līguma noslēgšanas brīdī.

Neapšaubāmi, ka katra līguma noteikumiem jābūt sastādītiem ne tikai skaidrā un saprotamā valodā, bet tiem ir jābūt arī salasāmiem.

Tā kā atbildētājai pirms līguma noslēgšanas nebija nodrošināta reāla iespēja iepazīties ar līguma noteikumiem, jo starp pusēm noslēgto līgumu noteikumi bija drukāti ar ļoti maziem un nesalasāmiem burtiem ("sīkā drukā"), kas bez speciālas palielināšanas ierīces nebija izlasāmi, tad Civillietu tiesas kolēģija kā nepamatotu noraida prasītājas apelācijas sūdzības argumentu, ka pirmās instances tiesa nepamatoti atzina, ka atbildētāja nespēja izlasīt un saprast līguma noteikumus.

Nav apspriežams prasītājas apelācijas sūdzībā norādītais, ka atbildētājai ir maģistra grāds tiesību zinātnēs, kas ļauj neapšaubīt viņas spējas izlasīt un saprast parakstāmā dokumenta saturu, jo situācijā, kad konkrēts dokuments nav salasāms bez speciālas palielināšanas ierīces, personas izglītībai nav nozīmes.

[14.4] Tāpat nav juridiskas nozīmes prasītājas apelācijas sūdzībā norādei uz Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumiem Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 30.jūnijam)* saistībā ar burtu lielumu, kāds obligāti izmantojams dokumentos, jo nevar būt šaubas, ka minētie noteikumi paredzēja tāda dokumenta noformējumu, kas nav salasāms. Tādējādi secināms, ka atbildētājai nebija iespēja reāli iepazīties ar sīkā drukā sastādītiem līguma noteikumiem. Turklāt Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" 124.punktā bija noteikts, ka dokumenta teksts jāveido ar saturiski pamatotu un pārskatāmu teksta sadalījumu rindkopās un grafiskiem izcēlumiem. Tekstu parasti raksta ar pusotru starprindu intervālu, bet uz A5 formāta lapas – ar vienu starprindu intervālu.

Arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā norādīts, ka prasītājas iebildumi, ka līguma teksts ir formulēts saprotami, neatbrīvo tiesu no izvērtēšanas pienākuma, jo pārskatāmības prasība attiecas ne tikai uz saprotamību no formālā un gramatiskā viedokļa, bet ir interpretējama plašāk *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2014.gada 30.aprīļa sprieduma lietā Nr.C-26/13 „Kasler un Kaserne Rabai" 71. un 72.punktu)*.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija kā nepamatotu noraida prasītājas apelācijas sūdzības argumentu, ka līguma noteikumu smalkā druka tā tekstu nepadara par slikti saredzamu, nesaprotamu vai juceklīgu, jo atbildētājai kā patērētājai ierobežotā laika posmā nebija iespējas iepazīties ar liela apjoma un nesalasāmiem *American Express Gold* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumiem. Minēto netieši apliecina prasītājas rīcība, prasības pieteikumam pievienojot *American Express Gold* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumus lielākā drukā uz 12 lapām.

Šādos konstatētos apstākļos pamatots ir atbildētājas apelācijas sūdzībā norādītais, ka, noslēdzot līgumus, prasītāja ir pieļāvusi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta $2.^1$ panta noteikumu pārkāpumu, jo *American Express Gold* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumi ir neskaidri un neprecīzi.

Konstatējot starp profesionāli un patērētāju noslēgta līguma noteikuma negodīgumu, tiesa attiecīgo līguma noteikumu nepiemēro vispār (*sk. Eiropas Kopienu tiesas 2012.gada 14.jūnija spriedumu lietā Nr.C-618/10, 2013.gada 21.februāra spriedumu lietā Nr.C-472/11, 2013.gada 30.maija spriedumu lietā Nr.C-488/11; Augstākās tiesa Senāta 2016.gada 15.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-383/2016*).

Tas nozīmē, ka līguma noteikumu atzīšana par netaisnīgu (negodīgu) tā piemērošanu attiecībā uz patērētāju izslēdz jebkurā gadījumā.

Par pareizu šāda nostāja atzīta arī Augstākās tiesas Senāta 2015.gada 16.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-144/2015.

Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi līguma noteikumus, secina, ka tie pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu atbildētājai kā patērētājai, līdz ar to tie atzīstami par netaisnīgiem. Tādējādi prasība daļā par komisijas maksas 116,83 EUR, procentu 550,07 EUR par laika posmu no 2012.gada 10.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, procentu 310,59 EUR par laika posmu no 2012.gada 14.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim un paaugstināto procentu 2093,72 EUR par laika posmu no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim piedziņu noraidāma.

[14.5] Tā kā prasība daļā par komisijas maksas, procentu un paaugstināto procentu piedziņu noraidīta, savukārt spriedums prasības daļā par pamatparāda un likumisko procentu piedziņu ir stājies spēkā, tad nav apspriežami pušu apelācijas sūdzības argumenti saistībā ar lietā iesniegtajiem parāda aprēķiniem.

[14.6] Atbildētājas apelācijas sūdzībā norādīts, ka prasītāja ir pieļāvusi agresīvu komercpraksi, t.i., regulāri zvanījusi atbildētājai un piedāvājusi *American Express* kredītkarti, tāpēc tiesai pušu noslēgtajos līgumos bija pamats konstatēt atbildētājas gribas defektu.

Tiesisks darījums ir tiesību subjektu gribas akts, līdz ar to par katra tiesiska darījuma pamatelementu Civillikuma 1427.panta izpratnē atzīstams gribas izteikums, t.i., uz noteiktu tiesisku seku iestāšanos vērsts privāts gribas izpaudums.

Tā kā pušu noslēgtie līgumi nav apstrīdēti, kas ir pamats secinājumam, ka tie noslēgti, izteicot savu gribu brīvi, t.i., bez maldības, viltus vai spaidiem, un tikai no atbildētājas brīvas gribas bija atkarīgs, vai un kādas saistības viņa uzņemsies un ar kādu darījuma partneri slēgs attiecīgu līgumu, tad Civillietu tiesas kolēģija noraida atbildētājas viedokli, ka tiesai pušu noslēgtajos līgumos bija jākonstatē atbildētājas gribas defekts.

[14.7] Juridiski nepamatots ir prasītājas apelācijas sūdzībā izteiktais lūgums atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 29.marta spriedumu prasības noraidītajā daļā, jo apelācijas instances tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 426.pantam lietu izskata pēc būtības, savukārt Civilprocesa likuma 427.pantā norādīti konkrēti gadījumi, kad pirmās instances tiesas spriedums atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā. Apelācijas sūdzībā nav norādīts, ar kuru Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas punktu tiek pamatots lūgums atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā, kā arī šādu pamatu nekonstatē apelācijas instances tiesa.

[15] Atbilstoši Civilprocesa likuma $5.^1$ pantam tiesa saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību normām uzdod Eiropas Savienības Tiesai jautājumu par Eiropas Savienības tiesību normu iztulkošanu vai spēkā esamību prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai.

Tiesā saņemts atbildētājas lūgums par prejudiciāla jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai par bankas „komisijas maksu" likumību un tiesiskumu, ievērojot Vācijas Augstākās tiesas lēmumu par labu patērētājam.

Ņemot vērā, ka līguma noteikumi saistībā ar komisijas maksu atzīti par netaisnīgiem un prasība daļā par komisijas maksas 116,83 EUR piedziņu noraidīta, tad lūgums par prejudiciāla jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai noraidāms.

[16] Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pareizi un objektīvi ir novērtējusi lietas apstākļus un pierādījumus, devusi tiem pareizu juridisku novērtējumu, līdz ar to prasību daļā par komisijas maksas, procentu un paaugstināto procentu piedziņu noraidījusi pamatoti, savukārt pušu apelācijas sūdzībā norādītie argumenti apstiprinājumu nav guvuši.

[17] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Konstatēts, ka prasītāja šajā lietā ir samaksājusi valsts nodevu par prasības pieteikumu 686 EUR *(lietas 1.sēj., 10.-12.lp.)* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR *(lietas 1.sēj., 13.lp.)*.

Tā kā kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir 1,12 EUR, ko apliecina Tiesu informācijas sistēmas pavēstu uzziņa *(lietas 4.sēj., 188.-189.lp.),* tad no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,12 EUR.

Prasība apmierināta daļēji, t.i., par kopējo summu 10 142,64 EUR, līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājai proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram piedzenama valsts nodeva 529,72 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai tiesas izdevumi, ja prasību noraida, atstāj bez izskatīšanas vai ja prasītājs atsakās no prasības, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Prasītāja, tiesvedības laikā, iesniedzot pieteikumu par procentu pieaugumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 36.panta otro daļu, no valsts nodevas samaksas bija atbrīvota.

Tādējādi no prasītājas valsts ienākumos piedzenama nesamaksātā valsts nodeva par procentu pieaugumu 29,20 EUR (715,20 EUR – 686 EUR = 29,20 EUR).

[18] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 432.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

noraidīt prasību daļā par komisijas maksas 116,83 *euro*, procentu 550,07 *euro* par laika posmu no 2012.gada 10.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim, procentu 310,59 *euro* par laika posmu no 2012.gada 14.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim un paaugstināto procentu 2093,72 *euro* par laika posmu no 2012.gada 1.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559, tiesas izdevumus 529,72 *euro*.

Piedzītā naudas summa ieskaitāma AS „Citadele banka" norēķinu kontā Nr./konta numurs/.

Piedzīt no AS „Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559, valsts ienākumos tiesas izdevumus 29,20 *euro*.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos apliecinošs maksājuma dokuments norādītajā termiņā iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Valsts nodeva valsts ienākumos maksājama, norādot šādus maksājuma rekvizītus: saņēmēja - Valsts kase, nodokļu maksātāja Nr.90000050138; saņēmēja iestāde - Valsts kase, kods - TRELLV22; konta Nr.LV55TREL1060190911200; maksājuma mērķis - dati lietas identificēšanai (juridiskās personas nosaukums, lietas nosaukums, lietas numurs vai tml.).

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas datuma Augstākās tiesas Senātā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese G.Freimane

Tiesnesis U.Danga

Tiesnese S.Sondare